

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра педагогіки

КНЯЖЕВА І. А.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО»**

**для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт**

Одеса – 2025

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 16 від 29 травня 2025 року).

Розробник: Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Рецензенти:

Койчева Т. І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Тягнирядно Є. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.

Княжева І. А.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Одеса: Університет Ушинського, 2025. 38 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи обов'язкової навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» містять плани проведення, зміст практичних занять і самостійної роботи, питання для виконання завдань самостійної роботи, тестові завдання для самоконтролю, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань та методичні рекомендації щодо їх виконання. Розроблені для ознайомлення здобувачів вищої освіти зі структурою та змістом навчальної дисципліни і призначені для планування, підготовки та проведення практичних занять і самостійної роботи.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	3
2. Вступ.....	5
3. Засоби діагностування і критерії оцінювання результатів навчання.....	8
4. Організація практичних занять та самостійної роботи та методичні рекомендації щодо їх використання.....	11
5. Завдання для практичної та самостійної роботи здобувачів освіти	14
6. Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять.....	25
5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	27
6. Питання для виконання завдань самостійної роботи.....	28
7. Тестові завдання для самоконтролю.....	31
8. Список рекомендованої літератури.....	35

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, вищої освіти ОПП, рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни: Обов’язкова	
Змістових модулів – 3	ОПП Фізична культура і спорт Спеціальність 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – проєкт робочої навчальної програми		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	8 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	8 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		88 год.	110 год
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	10 год
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 18% / 82%

для заочної форми навчання – 8% / 92%

2. ВСТУП

Мета навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти»: надання здобувачам вищої освіти знань й умінь, пов'язаних із організацією освітньої діяльності в закладах вищої освіти, забезпечення педагогічної підготовки науково-педагогічних кадрів у галузі фізичної культури та спорту для закладів вищої освіти.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» здобувачі мають опанувати знання з навчальних дисциплін: «Педагогіка», «Психологія».

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 01. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично оцінювати проблеми у галузі та на межі галузей знань

ПРН 05. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

ПРН 08. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів

Очікувані результати вивчення дисципліни

Знати:

- місце курсу «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» у структурі професійної підготовки викладача;
- основні напрями діяльності і функції викладача закладу вищої освіти;
- нормативну базу і навчально-методичне забезпечення процесу навчання в закладах вищої освіти;
- форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- методи, засоби і технології викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти;
- основні вимоги і технологію проектування і проведення лекційних, семінарських і практичних занять і здійснення контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Уміти:

- аналізувати досягнення науки і педагогічної практики як джерел змісту навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти»;
- виявляти здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності;
- розробляти робочу програму навчальної дисципліни, враховуючи сучасні вимоги, логіку побудови і варіанти впорядкування змісту навчальних дисциплін;
- проєктувати й упроваджувати сучасні форми, засоби, методи і технології викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах фахової вищої освіти;
- володіти методикою проєктування та проведення контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- виявляти та відтворювати в практичній педагогічній діяльності передовий педагогічний досвід і результати наукових досліджень;
- критично оцінювати результати власної діяльності, виявляти причини недоліків.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

Спеціальні компетентності:

СК 03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують

нових стратегічних підходів

СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту

СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання

Міждисциплінарні зв'язки: «Методологія та організація наукових досліджень у галузі фізичної культури і спорту», «Культура української наукової мови».

3. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Оцінювання: індивідуальне опитування, колективна співбесіда, перевірка виконання практичних завдань, формування дидактичного портфоліо, письмове опитування, презентація результатів самостійної роботи, екзамен.

Демонстрування результатів навчання: дискусія, усні доповіді, робота в парах, робота в команді, ділова гра, презентація результатів самостійної роботи.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 A)	Здобувач вищої освіти має міцні знання з навчальної дисципліни, володіє і доречно використовує її термінологічний; на підставі знайдених і опрацьованих наукових джерел, що належать до професійної діяльності викладача закладів вищої освіти, вивченої основної та додаткової літератури, висловлює свої думки, логічно обґрунтовує їх, виявляє креативність у виконанні індивідуальних і колективних завдань під час самостійної роботи, може доцільно розробляти, моделювати форми і методи організації освітньої діяльності викладача закладів вищої освіти та ефективно застосовувати їх у практиці. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент магістратури проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
Добре (82-89 B)	Студент магістратури має добрі знання навчального матеріалу, обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді відрізняються логікою та аргументованістю, хоча вони не завжди повні. Якісно виконує

	індивідуальні та колективні завдання під час самостійної роботи, може доцільно розробляти, моделювати форми і методи організації освітньої діяльності викладача закладів вищої освіти та застосовувати їх у практиці.
Добре (74-81 C)	Здобувач вищої освіти має достатні знання навчального матеріалу, здебільшого обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, виявляє здатність до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді не завжди повні. Подекуди демонструє здатність розробляти, моделювати форми і методи організації освітньої діяльності викладача закладів вищої освіти та застосовувати їх у практиці. Знає, але припускається несистемних помилок у відповідях на запитання та при виконанні практичних завдань.
Задовільно (64-73 D)	Студент магістратури на репродуктивному рівні володіє знаннями навчального матеріалу, в основному обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, водночас не здатний аргументовано висловити свої думки, виявляти творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді не відрізняються повнотою, логікою та аргументованістю.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, володіє основними положеннями на мінімально допустимому рівні. Студент магістратури на низькому рівні володіє знаннями навчального матеріалу, майже не обізнаний із основними науково-понятійними категоріями, не здатний аргументовано висловити свої думки, виявляти творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної

	роботи. Усні відповіді безсистемні і фрагментарні. Майже не демонструє здатність вирішувати спеціалізовані завдання та професійні проблеми у сфері організації освітньої діяльності викладача вищої освіти.
Незадовільно (35-59 FX)	Магістрант фактично не володіє знаннями навчального матеріалу, не обізнаний із основними науково-понятійними категоріями дисципліни, або застосовує їх не правильно; не здатний аргументовано висловити свої думки, не виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді безсистемні і фрагментарні або взагалі відсутні. Постійно припускається істотних помилок у відповідях на запитання, практично не виявляє здатність розробляти, моделювати форми і методи організації освітньої діяльності викладача закладів вищої освіти та ефективно застосовувати їх у практиці; застосовувати креативно-інноваційний підхід в професійній діяльності. Здобувач допускається до повторного складання екзамену.

**ОПАНОВУЮЧИ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗДОБУВАЧ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:**

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Теми практичних занять

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	Змістовий модуль 1. Зміст і нормативно-правова база організації освітньої діяльності у закладах вищої освіти		
1	Семінар-практикум «Система вищої освіти в Україні, основні пріоритети вищої освіти та принципи її інтеграції до міжнародного освітнього простору»	2	2
2	Семінар «Генеza й історія становлення закладів вищої освіти»	2	
3.	Практичне заняття «Технологія розроблення робочої програми навчальної дисципліни»	2	
	Змістовий модуль 2. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти		
1	Практичне заняття «Інноваційні підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти»	4	2
2	Круглий стіл «Сутність, значення і функції самостійної роботи здобувачів вищої освіти».	4	
3	Ділова гра «Експертиза методів і технологій організації навчання у закладах вищої освіти»	4	
	Змістовий модуль 3. Проектування і проведення різних видів навчальних занять у закладах вищої освіти		
1	Ділова гра «Проектування і проведення лекційних і практичних занять у ЗВО»	4	2
2	Ділова гра «Аукціон ідей»	2	2
	Усього:	24	8

Самостійна робота

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин		Форми контролю
		Денна	Заочна	
	Змістовий модуль 1. Зміст і нормативно-правова база організації освітньої діяльності у закладах вищої освіти			
1	Скласти схему, що висвітлює призначення курсу «Організація освітньої діяльності у закладах вищої освіти» у структурі професійної підготовки майбутнього викладача	8	7	Індивідуальна, групова співбесіда усне і письмове опитування, перевірка практичних завдань, екзамен
2	Підготувати каталог сайтів і літературних джерел, що містять документи з нормативної бази організації навчання в закладах вищої освіти України.	8	7	
3	На основі порівняльного аналізу робочих навчальних програм трьох закладів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт) (дисципліна і заклади за вибором здобувача освіти) скласти проєкт власної РПНД.	9	16	
	Змістовий модуль 2. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти			
1	Скласти каталог традиційних та інноваційних форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти і проаналізувати доцільність їх застосування в освітньому процесі ЗВО.	7	10	Індивідуальна, групова співбесіда усне і письмове опитування
2	Розробити проєкт завдань для самостійної роботи, зорієнтованих на пізнавальну діяльність здобувачів освіти (навчальна	10	15	

	дисципліна за вибором студента магістратури) на репродуктивному, частково- продуктивному і творчому рівнях.			вання, перевірка практич- них завдань, екзамен
3	Розробити модель, що ілюструє співвідношення методів, методик і технологій навчання. Навести аргументи, що її пояснюють.	7	10	
Змістовий модуль 3. Проєктування і проведення різних видів навчальних занять у закладах вищої освіти				
1	Скласти пам'ятку для викладачів-початківців «Анатомія сучасної лекції».	10	11	Індиві- дуальна,
2	Розробити план-конспект практичного заняття з інноваційним компонентом (навчальна дисципліна за вибором студента магістратури)	11	13	групова співбесіда
3	Скласти три варіанти завдань для поточного контролю навчальних досягнень здобувачів освіти (навчальна дисципліна за вибором студента магістратури), що передбачають репродуктивний, продуктивний і творчий рівні засвоєння навчального матеріалу.	10	11	усне і письмове опиту- вання, перевірка практич- них завдань, екзамен
	Усього:	80	100	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Теоретичні питання до заняття:

Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти

Місце і функції курсу «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» у підготовці здобувачів освіти другого освітнього рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт до професійної діяльності викладача закладу вищої освіти. Предмет, мета і завдання курсу. Психолого-педагогічна наука і педагогічна практика як джерела змісту навчальної дисципліни «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти». Основні напрями діяльності і функції викладача: освітня, методична, організаторська, дослідницька. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності як умова конкурентноздатності майбутнього фахівця на ринку праці.

Семінар-практикум «Система вищої освіти в Україні, основні пріоритети вищої освіти та принципи її інтеграції до міжнародного освітнього простору»

Питання для обговорення:

1. У чому полягає специфіка курсу «Організація освітньої діяльності в закладах вищої освіти» у контексті підготовки фахівців спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»?
2. Як ви розумієте мету і завдання цього курсу? Які з них є для вас особисто найактуальнішими?
3. Яку роль відіграють психолого-педагогічна наука та педагогічна практика у формуванні змісту цього курсу
4. Які інноваційні тенденції у сфері вищої освіти ви вважаєте найвпливовішими на сьогодні?
5. Як впливають цифровізація, дистанційне навчання та змішані формати на освітню діяльність викладача?
6. Які виклики постають перед системою вищої освіти України в контексті її інтеграції до міжнародного освітнього простору?
7. Які основні функції викладача ЗВО ви вважаєте ключовими? Чому?

8. Чим відрізняється методична діяльність викладача від освітньої?
9. Як ви розумієте роль викладача як організатора і дослідника в освітньому процесі?
10. Чому здатність до самоосвіти, самовдосконалення і самореалізації є критично важливою для сучасного викладача?
11. Як можна сформувати в себе навички рефлексії та педагогічного самоменеджменту?
12. Якими якостями, на вашу думку, має володіти конкурентноздатний викладач у сфері фізичної культури і спорту?
13. Які основні принципи інтеграції вищої освіти України до європейського освітнього простору ви можете назвати?
14. Як система вищої освіти в Україні реагує на сучасні трансформації (зміна парадигм, потреби ринку праці, інтернаціоналізація)?
15. Що, на вашу думку, потрібно змінити або вдосконалити в сучасній українській вищій освіті?

Завдання самостійної роботи:

- скласти схему, що висвітлює призначення курсу «Організація освітньої діяльності у закладах вищої освіти» у структурі професійної підготовки майбутнього викладача.

Теоретичні питання до заняття:

Тема 2. Нормативна база і навчально-методичне забезпечення процесу навчання в закладах вищої освіти

Закони України і нормативні акти щодо організації системи вищої освіти. Заклади вищої освіти, їх типи та характеристика. Генеза й історія становлення закладів вищої освіти. Рівень та ступінь вищої освіти. Міжнародні вимоги щодо вищої освіти і перспективи створення єдиного Європейського простору вищої освіти. Система Державних стандартів вищої освіти України. Проблема запровадження освітніх стандартів і створення на їх основі освітньо-професійних програм. Навчальний план та характеристика його обов'язкових складників. Навчальна програма дисципліни, сучасні вимоги щодо її змісту. Логіка побудови

і варіанти впорядкування змісту навчальної дисципліни. Технологія розроблення робочої програми навчальної дисципліни.

Семінар «Гене́за й історія становлення закладів вищої освіти»

Практичне заняття «Технологія розроблення робочої програми навчальної дисципліни»

Питання для обговорення:

1. Які основні закони України та нормативні акти регулюють функціонування системи вищої освіти?
2. Які типи закладів вищої освіти існують в Україні та чим вони відрізняються між собою?
3. У чому полягає значення історичного досвіду становлення закладів вищої освіти для сучасної педагогічної практики?
4. Які етапи пройшла система вищої освіти в Україні у своєму розвитку?
5. Як класифікуються рівні та ступені вищої освіти відповідно до чинного законодавства?
6. Які міжнародні вимоги висуваються до вищої освіти, і як вони впливають на реформування української освітньої системи?
7. У чому полягає ідея створення Єдиного європейського простору вищої освіти (ЕНЕА)?
8. Які особливості має система Державних стандартів вищої освіти України?
9. Які переваги та проблемні моменти супроводжують запровадження освітніх стандартів в українських закладах вищої освіти?
10. Що таке освітньо-професійна програма і яку роль вона відіграє у професійній підготовці здобувача освіти?
11. Яка структура навчального плану і які складники є в ньому обов'язковими?
12. Які сучасні вимоги висуваються до змісту навчальної програми дисципліни?
13. За якою логікою доцільно вибудовувати зміст навчальної дисципліни?
14. Які існують підходи до впорядкування змісту навчального матеріалу в освітньому курсі?

15. У чому полягає технологія розроблення робочої програми навчальної дисципліни?
16. Які чинники слід враховувати при розробленні робочої програми дисципліни для здобувачів другого освітнього рівня?
17. Доберіть РПНД трьох закладів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт) (дисципліна і заклади за вибором здобувача освіти);
18. На основі порівняльного аналізу робочих навчальних програм трьох закладів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт) (дисципліна і заклади за вибором здобувача освіти) скласти проєкт власної РПНД. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання самостійної роботи:

- підготувати каталог сайтів і літературних джерел, що містять документи з нормативної бази організації навчання в закладах вищої освіти України;
- на основі порівняльного аналізу робочих навчальних програм трьох закладів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт) (дисципліна і заклади за вибором здобувача освіти) скласти проєкт власної РПНД.

Теоретичні питання до заняття:

Тема 3. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти

Поняття про організаційні форми навчання. Історія виникнення і розвитку організаційних форм навчання дорослих. Характеристика традиційних та інноваційних організаційних форм навчання. Навчальні заняття, їх основні види в закладах вищої освіти: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація та їх характеристика. Виконання студентами індивідуальних завдань, практична підготовка, контрольні заходи. Сутність, значення і функції самостійної роботи студентів у ЗВО. Характеристика основних типів, видів і форм самостійної роботи. Інноваційні і традиційні форми та види завдань для самостійної роботи. Методика керівництва самостійною діяльністю здобувачів вищої освіти.

Практичне заняття «Інноваційні підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти»

Круглий стіл «Сутність, значення і функції самостійної роботи здобувачів вищої освіти».

Питання для обговорення:

1. Що таке організаційні форми навчання і яку роль вони відіграють у процесі підготовки фахівців?
2. Як розвивалися організаційні форми навчання дорослих протягом історії?
3. У чому полягає різниця між традиційними та інноваційними організаційними формами навчання?
4. Які види навчальних занять передбачені в закладах вищої освіти? У чому полягають особливості кожного з них?
5. Яке значення мають практичні, лабораторні та семінарські заняття для формування професійних компетентностей?
6. Які переваги й недоліки має індивідуальне заняття як форма освітньої взаємодії?
7. Яку роль відіграють консультації у підтримці навчальної діяльності здобувача освіти?
8. Яке місце посідає виконання індивідуальних завдань у системі освітньої підготовки?
9. Що включає в себе поняття «практична підготовка» здобувачів вищої освіти?
10. Якими можуть бути форми та методи проведення контрольних заходів у ЗВО?
11. Що таке самостійна робота студентів і чому вона є важливою складовою навчального процесу?
12. Які функції виконує самостійна робота здобувачів вищої освіти?
13. Які існують типи, види і форми самостійної роботи студентів?
14. Які завдання для самостійної роботи є найбільш ефективними у розвитку критичного мислення, професійного мислення та самостійності?

15. У чому полягає сутність інноваційних форм організації самостійної роботи?
16. Як викладачу ефективно організувати і керувати самостійною діяльністю здобувачів освіти?
17. Які труднощі можуть виникати в організації самостійної роботи, і як їх можна подолати?
18. Які цифрові інструменти та освітні платформи доцільно використовувати для підтримки самостійної навчальної діяльності?
19. Як інноваційні підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності впливають на мотивацію студентів?
20. Які приклади успішної організації самостійної роботи ви можете навести з власного досвіду навчання або викладання?

Завдання самостійної роботи:

- скласти каталог традиційних та інноваційних форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти і проаналізувати доцільність їх застосування в освітньому процесі ЗВО;
- розробити проєкт завдань для самостійної роботи, зорієнтованих на пізнавальну діяльність здобувачів освіти (навчальна дисципліна за вибором студента магістратури) на репродуктивному, частково-продуктивному і творчому рівнях.

Теоретичні питання до заняття:

Тема 4. Методи, засоби і технології викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти

Поняття про метод, методику і технологію навчання: спільне та відмінне. Класифікація методів навчання. Традиційні й інноваційні методи навчання здобувачів вищої освіти. Вибір методів навчання. Методика активного навчання. Поняття про засіб навчання і методика використання засобів навчання у викладанні в закладах вищої освіти. Умови ефективного використання методів і засобів викладання навчальних дисциплін у ЗВО. Історія і сучасність у

впровадженні інноваційних технологій навчання. Розвиток технологій навчання, оцінка їх результативності. Варіативність педагогічної позиції і ролей викладача.

Ділова гра «Експертиза методів і технологій організації навчання у закладах вищої освіти»

Питання для обговорення:

1. У чому полягає різниця між поняттями «метод», «методика» і «технологія» навчання?
2. Які існують основні класифікації методів навчання? Які з них найбільш поширені у вищій освіті?
3. У чому полягають особливості традиційних методів навчання у ЗВО?
4. Які інноваційні методи навчання ви вважаєте найбільш ефективними для підготовки здобувачів вищої освіти? Чому?
5. Які чинники впливають на вибір методів навчання у викладанні конкретної навчальної дисципліни?
6. Що таке методика активного навчання і які її переваги у професійній підготовці студентів?
7. Які форми активного навчання ви застосовували або спостерігали у ЗВО? Які з них виявилися найбільш результативними?
8. Як визначити доцільність використання певного методу навчання в конкретному навчальному контексті?
9. Що включає в себе поняття «засіб навчання»? Які є їхні типи?
10. Як ефективно використовувати технічні та цифрові засоби навчання у сучасній вищій школі?
11. У чому полягає методика застосування навчальних засобів під час викладання різних дисциплін?
12. Які умови забезпечують ефективне використання методів і засобів викладання?
13. Як змінились підходи до використання технологій навчання у ХХІ столітті?
14. Які інноваційні освітні технології нині активно впроваджуються у вищих навчальних закладах України?

15. Які переваги й ризики має використання дистанційних технологій у вищій освіті?
16. Як оцінювати результативність тієї чи іншої освітньої технології?
17. Як викладачеві знайти баланс між інноваційністю й ефективністю обраних методів і технологій?
18. Як змінюється педагогічна роль викладача при використанні різних методів та технологій навчання?
19. У чому полягає варіативність педагогічної позиції викладача у сучасній системі вищої освіти?

Завдання самостійної роботи:

- розробити модель, що ілюструє співвідношення методів, методик і технологій навчання. Навести аргументи, що її пояснюють.

Теоретичні питання до заняття:

Тема 5. Проектування і проведення лекційних, семінарських і практичних занять

Історія виникнення, сутнісна характеристика і функції лекції. Лекція в контексті сучасної вищої освіти. Структурні та функційні особливості видів і основні напрями модифікації лекції. Логіка і технологія проектування сучасної лекції. Сутнісна характеристика і функції семінарських занять. Порівняльна характеристика типів семінарських занять: традиційні; такі, що сприяють поглибленому вивченню певного систематичного курсу; спецсемінари. Структура семінарського заняття. Функції викладача і здобувачів вищої освіти на семінарському занятті. Вимоги до проведення семінарів. Інтерактивність як умова ефективності семінарського заняття. Методика проведення різних типів семінарських занять. Сучасні підходи до організації практичних занять. Методика використання інтерактивних методів і технологій навчання в процесі проведення практичних занять. Критерії оцінки якості різних видів навчальних занять.

Ділова гра «Проектування і проведення лекційних і практичних занять у ЗВО»

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність лекції як форми організації навчання у ЗВО?
2. Які функції виконує лекція в сучасному освітньому процесі?
3. Як змінилася роль лекції в умовах цифровізації та гібридного навчання?
4. Які існують основні види лекцій і в чому їх особливості?
5. Які структурні компоненти має сучасна лекція?
6. Як здійснюється проектування лекції з урахуванням дидактичної мети та потреб здобувачів вищої освіти?
7. Які технології і прийоми дозволяють зробити лекцію більш ефективною та інтерактивною?
8. У чому полягає відмінність між традиційними і модифікованими видами лекцій?
9. Якими є сутнісні характеристики семінарського заняття?
10. Які функції виконує семінар у процесі формування професійних компетентностей студентів?
11. Які типи семінарських занять вам відомі? У чому їх відмінності?
12. Якими є структура і вимоги до підготовки ефективного семінарського заняття?
13. Як викладач може організувати активну участь здобувачів вищої освіти в семінарі?
14. Які прийоми дозволяють підвищити рівень інтерактивності на семінарських заняттях?
15. У чому полягає роль викладача на семінарі порівняно з роллю студента?
16. Які складові має практичне заняття та як забезпечити його ефективність?
17. Які сучасні підходи до організації практичних занять використовуються у ЗВО?
18. Як застосовуються інтерактивні методи на практичних заняттях?
19. Які приклади інтерактивних технологій найбільш ефективні для практичної підготовки здобувачів освіти?
20. Які критерії використовуються для оцінювання якості проведення лекційних, семінарських і практичних занять?

Завдання самостійної роботи:

- скласти пам'ятку для викладачів-початківців «Анатомія сучасної лекції»;
- розробити план-конспект практичного заняття з інноваційним компонентом (навчальна дисципліна за вибором студента магістратури).

Теоретичні питання до заняття:

Тема 6. Проектування і проведення контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Поняття «педагогічний моніторинг» і «контроль якості». Функції контролю в системі організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Вимоги до проведення контролю. Види контролю. Характеристика і методика проведення поточного контролю. Характеристика і методика проведення тематичного контролю. Характеристика і методика проведення підсумкового контролю. Форми самоконтролю здобувачів вищої освіти. Критерії, системи та шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та створення на їх основі індивідуальної освітньої траєкторії.

Ділова гра «Аукціон ідей»

Питання для обговорення:

1. Що таке педагогічний моніторинг і яку роль він відіграє у процесі навчання?
2. У чому полягає відмінність між поняттями «контроль» і «контроль якості освіти»?
3. Які основні функції виконує контроль у системі вищої освіти?
4. Які принципи лежать в основі організації ефективного контролю навчальних досягнень?
5. Які існують види контролю знань у ЗВО та у чому полягають їхні особливості?
6. Що характеризує поточний контроль і як його ефективно реалізувати?
7. Якою є методика проведення тематичного контролю?

8. У чому полягає специфіка організації підсумкового контролю?
9. Які завдання вирішує підсумковий контроль у контексті освітньої програми?
10. Як забезпечити об'єктивність і надійність контролю знань?
11. Які форми самоконтролю студентів вам відомі і як їх можна розвивати?
12. Як мотивувати студентів до ефективного використання самоконтролю в навчанні?
13. Якими є сучасні підходи до оцінювання навчальних досягнень у ЗВО?
14. У чому полягають переваги критеріального оцінювання порівняно з традиційним?
15. Які шкали оцінювання найчастіше застосовуються у вищій освіті України?
16. Як формуються індивідуальні освітні траєкторії на основі результатів контролю?
17. Які труднощі можуть виникнути при організації контролю знань і як їх подолати?
18. Яку роль відіграє цифровізація та інформаційні технології у здійсненні контролю?
19. Які інноваційні ідеї можна запропонувати для вдосконалення системи оцінювання у ЗВО?
20. Як зробити контроль не лише інструментом оцінки, а й засобом розвитку і мотивації здобувача освіти?

Завдання самостійної роботи:

- скласти три варіанти завдань для поточного контролю навчальних досягнень здобувачів освіти (навчальна дисципліна за вибором студента магістратури), що передбачають репродуктивний, продуктивний і творчий рівні засвоєння навчального матеріалу.

6. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття (грецьк. *prakticos* – діяльний) – це форма навчального заняття, яка орієнтована на закріплення вивченого теоретичного матеріалу, його більш глибоке засвоєння і формування вмінь застосовувати теоретичні знання в практичних, прикладних цілях. Отже, особлива увага на практичних заняттях приділяється виробленню навчальних або професійних умінь і навичок. У структурі практичного заняття домінує самостійна робота студентів.

Мета практичних занять – поглиблення професійних знань, формування самостійного професійного мислення та професійної компетенції та культури. Практичні заняття орієнтовані на вирішення таких завдань: поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування практичних умінь і навичок, необхідних у майбутній професійно-педагогічній діяльності; розвиток здатності спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються; розвиток самостійності тощо.

Для ефективної роботи впродовж практичного заняття радимо врахувати і виконати такі вимоги щодо підготовки до нього.

1. Уважно прочитати, як сформульована тема практичного заняття, визначити її місце в навчальному плані курсу, встановити взаємозв'язки з іншими темами.

2. Вивчити заплановані для практичного заняття проблеми для опрацювання.

3. Ознайомитися із завданнями для самостійної роботи з теми і методичними рекомендаціями щодо їх виконання.

3. З'ясувати, які знання, вміння і навички можна придбати внаслідок виконання практичних завдань.

4. Підібрати необхідні для виконання практичних завдань науково-методичні джерела й опрацювати їх.

5. Застосувати власний студентський і педагогічний досвід для виконання практичних завдань.

7. Виконати запропоновані практичні завдання для самостійної позааудиторної роботи, оформлюючи їх відповідно до вимог.

8. Вибудовувати власну аргументовану думку щодо педагогічних проблем, які вивчаються. Будь-яка позиція, викладена Вами може бути обговорена. Проте це обговорення повинно носити кваліфікований характер. Тому не потрібно вдовольнятися однією лише унікальністю своєї позиції без необхідної теоретичної підготовки. Не всяка унікальна позиція заслуговує на увагу: думка Сократа і думка студента, не рівноважні, хоча і той, й інший – є людиною.

9. Пам'ятайте, що в роботі на практичному занятті найбільше цінується: уміння виділити головне; показ зв'язку, місця проблеми в загальній структурі навчальної дисципліни; самостійність, здатність узагальнювати матеріал не тільки з лекцій, а й з інших джерел, власна позиція при аналізі змісту проблеми; здатність запропонувати власний оригінальний спосіб вирішення практичного завдання, наводити власні приклади для ілюстрації положень, що відстоюються; вміння застосовувати свої знання і досвід для вирішення педагогічної проблеми.

Усе це наблизить і підготує Вас до реалій майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

№ з/п	Тематика (за вибором)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Розроблення проекту робочої навчальної програми дисципліни (дисципліна за вибором здобувача освіти)	10	10
	Разом	10	10

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Що є основною функцією вищої освіти як соціального інституту?
2. У чому полягає суть компетентнісного підходу у вищій освіті?
3. Які основні напрями розвитку сучасної вищої освіти в Україні?
4. Які основні функції викладача закладу вищої освіти?
5. Що розуміється під академічною доброчесністю?
6. У чому полягає відмінність між академічною свободою і автономією ЗВО?
7. Які основні риси особистості сучасного викладача ЗВО?
8. Які чинники впливають на професійне становлення викладача ЗВО?
9. У чому полягає соціокультурна функція вищої освіти?
10. Як змінюється роль викладача в умовах цифровізації освіти?
11. Що таке освітня програма і яка її структура?
12. У чому полягає відмінність між освітньою програмою і навчальним планом?
13. Які ключові компоненти робочої програми навчальної дисципліни?
14. Що таке результати навчання в контексті освітніх програм?
15. Які основні етапи проєктування змісту навчальної дисципліни?
16. Які функції має силабус у структурі дисципліни?
17. Як співвідносяться компетентності і результати навчання?
18. Як забезпечується академічна доброчесність у побудові навчальних програм?
19. Які документи регламентують побудову освітніх програм у ЗВО?
20. Яке значення має логіка навчального курсу для результативності освіти?
21. Що таке організаційні форми навчання?
22. Які основні види навчальних занять у ЗВО?
23. Яка відмінність між лекційним і семінарським заняттям?
24. У чому полягає значення самостійної роботи студентів?
25. Які є види самостійної роботи здобувачів вищої освіти?
26. Які методи ефективного керівництва самостійною роботою студентів?
27. Що таке інноваційні організаційні форми навчання?

28. Яке місце мають індивідуальні завдання у навчальному процесі?
29. Які форми практичної підготовки студентів у ЗВО?
30. У чому полягає мета круглих столів у навчальному процесі?
31. У чому полягає різниця між методом, методикою і технологією навчання?
32. Які є класифікації методів навчання?
33. Які інноваційні методи навчання застосовуються у ЗВО?
34. Що таке методика активного навчання?
35. Які є засоби навчання та як їх ефективно використовувати?
36. Які умови ефективного використання методів навчання?
37. У чому полягає сутність педагогічної технології?
38. Як оцінюється результативність навчальних технологій?
39. Яку роль відіграє педагогічна позиція викладача?
40. У чому полягає зміст варіативності ролей викладача?
41. Які види лекцій існують у сучасному освітньому процесі?
42. У чому полягає логіка проектування лекції?
43. Які функції виконує лекція у сучасному ЗВО?
44. Які типи семінарських занять виділяють у педагогіці вищої школи?
45. У чому полягає структура семінарського заняття?
46. Яке значення має інтерактивність під час проведення семінарів?
47. Які функції викладача і здобувачів на семінарському занятті?
48. Які сучасні підходи до організації практичних занять?
49. Як застосовуються інтерактивні методи на практичних заняттях?
50. Які критерії оцінювання якості проведених занять?
51. Що таке педагогічний моніторинг?
52. У чому полягає функціональне призначення контролю у ЗВО?
53. Які види контролю навчальних досягнень існують?
54. У чому полягає методика проведення поточного контролю?
55. Що таке тематичний контроль і як його здійснюють?
56. Які особливості проведення підсумкового контролю?
57. Які форми самоконтролю навчальних досягнень студента виокремлюють?
58. Які системи і шкали оцінювання застосовуються у вищій освіті?

59. Як за результатами контролю будується індивідуальна освітня траєкторія?

60. У чому полягає мета ділової гри як форми контролю знань?

9. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що є основною функцією вищої освіти як соціального інституту?
 - а) Надання розважальних послуг
 - б) Формування професійної компетентності
 - с) Організація дозвілля студентів
2. Який підхід передбачає розгляд вищої освіти як цілісної системи, що виконує соціальні функції?
 - а) Особистісний
 - б) Соціологічний
 - с) Психологічний
3. Хто з філософів розглядав освіту як процес «становлення людини»?
 - а) І. Кант
 - б) Платон
 - с) Г. Гегель
4. Яке з понять найточніше характеризує компетентнісний підхід у вищій освіті?
 - а) Знання як самоціль
 - б) Здібність до запам'ятовування
 - с) Здатність до дії на основі знань, умінь і цінностей
5. Який документ є основою для стратегічного планування розвитку вищої освіти в Україні?
 - а) Конституція України
 - б) Закон України «Про вищу освіту»
 - с) Кодекс етики викладача
6. Який з наведених документів встановлює загальні вимоги до структури і змісту освітніх програм?
 - а) Навчальний план
 - б) Державний стандарт вищої освіти
 - с) Робоча програма дисципліни
7. Що містить характеристику мети, результатів навчання та тематику дисципліни?

- а) Робоча програма
 - б) Довідник студента
 - с) Статут закладу освіти
8. Як називається документ, який визначає обов'язкові компоненти та обсяг освітньої програми?
- а) Навчальний план
 - б) Методичні рекомендації
 - с) Освітній сертифікат
9. Який європейський процес має на меті створення спільного простору вищої освіти?
- а) Болонський процес
 - б) Гельсінський акт
 - с) Женевська ініціатива
10. Що є основою для розроблення робочої програми дисципліни?
- а) Графік сесії
 - б) Навчальний план і освітня програма
 - с) Побажання студентів
11. Який вид занять спрямований на закріплення теоретичних знань через обговорення та аналіз?
- а) Лекція
 - б) Семінар
 - с) Консультація
12. Що з наведеного є формою індивідуальної діяльності студента?
- а) Самостійна робота
 - б) Лабораторне заняття
 - с) Лекційний курс
13. Яка форма занять найчастіше поєднує дослідницьку діяльність з практикою?
- а) Лабораторне заняття
 - б) Семінарське заняття
 - с) Консультація

14. Яке твердження найточніше визначає сутність самостійної роботи?

- а) Допоміжна форма без педагогічного значення
- б) Основна форма формування самостійності мислення
- с) Спосіб уникнення контрольних заходів

15. Яка форма організації є характерною для інноваційних підходів у ЗВО?

- а) Фронтальні лекції
- б) Індивідуальні консультації
- с) Проектне та кейс-навчання

16. Який метод навчання передбачає активну участь студентів через дискусію?

- а) Лекційний
- б) Проблемний
- с) Ретроспективний

17. Що таке засіб навчання?

- а) Метод викладання матеріалу
- б) Інструмент, що забезпечує передачу знань
- с) Висновок із семінару

18. Яка з технологій орієнтована на розвиток критичного мислення?

- а) Репродуктивна
- б) Інтерактивна
- с) Диктантна

19. Яка з характеристик найточніше описує методику активного навчання?

- а) Односторонній вплив викладача
- б) Імітація реальних ситуацій
- с) Запам'ятовування термінів

20. Що є умовою ефективного використання методів викладання?

- а) Кількість годин курсу
- б) Рівень зарплати викладача
- с) Відповідність меті та рівню підготовки студентів

21. Яка основна функція лекції у ЗВО?

- а) Контроль знань

- b) Первинне пояснення навчального матеріалу
- c) Підведення підсумків курсу

22. Який тип семінару сприяє глибокому вивченню вузької теми?

- a) Спецсемінар
- b) Ознайомчий семінар
- c) Тематичний огляд

23. Що з наведеного є основною характеристикою практичного заняття?

- a) Прослуховування інформації
- b) Активна дія і виконання завдань
- c) Контрольна робота

24. Який елемент найбільш притаманний інтерактивному заняттю?

- a) Мовчазне слухання
- b) Письмове диктування
- c) Взаємодія та обговорення

25. Що входить до критеріїв оцінки якості заняття?

- a) Довжина заняття
- b) Ефективність засвоєння і активність студентів
- c) Популярність викладача

26. Що таке педагогічний моніторинг?

- a) Разовий контроль відвідуваності
- b) Систематичне спостереження за навчальними досягненнями
- c) Індивідуальне інтерв'ю зі студентом

27. Який вид контролю відбувається протягом навчального семестру?

- a) Поточний контроль
- b) Тематичний контроль
- c) Підсумковий контроль

28. Яке з наведених положень найбільше відповідає суті самоконтролю?

- a) Перевірка викладачем знань студента
- b) Самостійна оцінка власних результатів
- c) Контрольна робота в аудиторії

29. Яка мета створення індивідуальної освітньої траєкторії?

- а) Стандартизація навчання
- б) Адаптація навчального процесу до потреб студента
- с) Упорядкування звітної документації

30.Що визначає систему оцінювання в ЗВО?

- а) Вік студента
- б) Шкала, критерії і рівні сформованості результатів навчання
- с) Особисте враження викладача

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Дубасенюк О. І. Інноваційна педагогічна діяльність у вищій школі: стратегії та практика. Університетська книга. 2020. Одеса. 272 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навчальний посібник. Київ. 2017. 456 с.
3. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ: Видавництво Ліра-Київ, 2017. 484 с.
4. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник. Упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
5. Княжева І. А. Педагогіка вищої освіти: навчальний посібник. Одеса, Університет Ушинського, 2023. 150 с.
<http://www.dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/18466>
6. Кайдалова Л., Сабатовська-Фролкіна І., Альохіна Н., Шварп Н. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посібник. Харків:НФаУ, 2019. 234 с.
7. Савченко В. Г., Андрюшина Л.Л. Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчальний посібник для здобувачів II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: «Візіон», 2019. 83 с.

Допоміжна

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта. Навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 304 с.
2. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину. Під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. 95 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. 3 вид. випр. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
4. Житеньова Н. В. Візуальні дидактичні засоби: створення та використання в освітній практиці: навч.-метод. посіб.; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків: Мітра, 2019. 88 с.

5. Княжева І. А. Алгоритм конструювання лекційних занять у професійній підготовці майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 3(128). Серія : Педагогіка. Одеса, 2019. С. 71–76.

6. Княжева І. А. Компетентнісний підхід як домінанта сучасної професійно-педагогічної освіти в умовах євроінтеграції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. Спецвипуск. Том 1. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 150–153.

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.1.28>

7. Княжева І. А. Професійне становлення майбутніх педагогів в умовах університетської освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. № 1 (68), лютий 2020. С. 110–115.

8. Княжева І. А. Теоретико-методологічні засади розвитку методичної культури майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури: монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2014. 328 с.

9. Княжева І. А. Технологічний підхід у педагогічній освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 65. Т. 1. С. 163–166. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.1.30>

10. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 360 с.

10. Найда Р. Г., Козлюк О. А. Педагогічна творчість. Практикум: навчально-методичний посібник, Рівне: РДГУ, 2018. 90 с.

11. Педагогічне проєктування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект: кол. моногр. За заг ред. Пушкарьової Т. О. Київ: ТОВ НВП «Росток А.В.Т.», 2021. 124 с.

12. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

13. Руденко Ю. Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки. Київ: Просвіта. 2018. 278 с.

14. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навчально методичний комплекс. Авт. укл. Т. О. Дороніна. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 134 с.

15. Наголяк Є. Педагогічні технології: навчальний підручник. Видавництво: Центр навчальної літератури, 2019. 404 с.

16. Knyazheva I. A. Experience of methodical activity as a factor of professional development of future teachers in the conditions of Institutions of Higher Education. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2022. Вип. 81. С. 47–51.

17. Knyazheva I. A. Cultural dimension of professional training of future teachers. *Наука і освіта*. 2023. № 4. С. 6–10. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-4-2>

18. Knyazheva I., Koycheva T., Osypova T., Bartienieva I., Nozdrova O., Halitsan O. Theoretical and methodological principles designing the professional education of future specialists in the conditions of the university space: collective monograph. Under the general editorship by professor Irina Knyazheva. Odesa: University, 2024. 328 p. <https://doi.org/10.24195/cm2024UU>
<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/173>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний сайт URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>.

4. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua/>

5. Веб-сторінка репозитарію Університету Ушинського <http://dspace.pdpu.edu.ua>.